

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica

Mayr, Anton

MDCCXXXII

Art. I. Exponitur difficultas circa libertatem Dei.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84303](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84303)

facere, quod aliunde supponit jam factum. At in 2da argumentatione potentia dissentendi in Petro præcedit scientiam mediam reflexam; quia præcedit decretum prædefinitivum; hoc enim dari non potest, nisi Petrus consentiat, qui tamen potens est dissentire: adeoque habet potentiam suo modo antecedentem impediendi hoc decretum; quo impedito impediretur scientia illa reflexa; quia impediretur conditionatum stante conditione.

Hoc tamen concedendum Patri Martinez, quod Petrus non possit collationem auxilii, nudè sumptam, impedire, vel etiam acquirere; quia, stante quacunque scientia media directâ, potest illud DEUS conferre, vel negare (at hæc collatio, nudè sumpta, non est connexa cum actu) potest tamen facere Petrus, ut ex suppositione, quod DEUS velit auxilium dare, det potius per decretum prædefinitivum, quàm permissivum, vel econtra, Insuper DEUS ipse per suam voluntatem, qua voluit hominem liberum, facit, ut, si auxilium dare velit, non possit illud dare per decretum simul connexum cum uno libertatis extremo, & inimpedibile.

DISPUTATIO IV.

De Voluntate DEI.

516. **T**Res potissimum quæstiones complectitur hæc disputatio; sed quarum quælibet in suas quæstionculas subdividi posset. Ima agit de Libertate DEI, præsertim in actu 2do, adeoque de complementis, & distinctionibus actuum contingentium DEI. 2da de Providentia DEI in genere, & actibus eam constituentibus: itémque effectibus in omnes creaturas inde profluentibus. 3tia de Providentia DEI in specie, scilicet prædestinatione, ac reprobatione: qua occasione agendum de Decretis prædefinitivis, aut permissivis: itémque de antecedentia, vel consequentia meritum ad prædestinationem, vel peccatorum ad reprobationem. Materia ampla est, & apud plures adimplet grandes tomos: nos eam, quantum fieri poterit, succinctius trademus.

QUÆSTIO I.

De Libertate DEI.

ARTICULUS I.

Exponitur difficultas circa Libertatem DEI.

517. **S**uppono 1mò, in DEO dari Voluntatem; hæc enim definitur à Philosopho. 1. Rhetor. 10. appetitus boni cum ratione, qualis utique datur in DEO, tum respectu sui, tum respectu creaturarum: non tamen est potentia physica; sed tantum metaphysica, vel logica volendi: quæ probari debent proportionaliter, sicut probatum est à num. 278. dari in DEO scientiam, intellectum &c. Accedit, quod Scripturæ, & PP. passim DEO attribuant voluntatem, tum per modum actus

primi, tum etiam actus 2di, seu volitionem, amorem, odium &c. Distinguuntur etiam in DEO voluntas signi, & voluntas beneplaciti, de qua distinctione S. Thomas 1. part. quæst. 19. art. 11.

Objectum autem materiale voluntatis Divinæ, & quidem primum, ac necessarium, est ipse DEUS à se necessario amatus: 2darium autem, & liberum sunt creaturæ, quas DEUS, saltem efficaciter, non debet amare (quidquid sit de inefficaci complacentia, de qua vide Arriagam de DEO disp. 24. sect. 6. an autem eam num. 44. rite probet, ipse tecum statues) nec enim voluntas infinita necessario rapitur ad amandas efficaciter creaturas limitatæ perfectionis. Objectum autem formale, non physicè, sed intentionaliter motivum, iterum primum est DEUS: 2darium etiam aliquando creaturæ, quas DEUS, licet amet propter se, tanquam finem ultimum, tamen etiam amat propter ipsam earum bonitatem, tanquam finem non ultimum: quæ iterum proportionaliter accipienda sunt, sicut dicta num. 301. & sequentibus de objecto cognitionis Divinæ.

Suppono 2dò, DEUM esse liberum, tum ex dictis num. 130. tum quia Scripturæ passim DEO tribuunt libertatem, & electionem. Sic psal. 93. v. 1. DEUS ultionum liberè egit. 1. Reg. 16. v. 8. Nec hunc elegit Dominus &c. & consentiunt unanimiter Patres apud Ruiz, & Petavium. Suppono 3tiò, DEUM esse simplicissimum omnis compositionis expertem ex n. 131. adeoque nullam ei volitionem posse uniri (nam sic daretur compositio) sed vel debere esse identificatam, vel non posse ei inesse, sicut tamen nobis insunt actus vitales per unionem. Quod idem etiam infertur ex immutabilitate DEI, quam probavimus num. 132. quia esse subiectum receptivum alicujus actus vitalis, per unionem intrinseci, esset mutari; hac enim de causa creaturæ mutantur.

518. Ex his jam oritur difficultas gravissima, cui nullus Theologus hucusque plenè satisfacere potuit: Arriaga autem de ejus solutione prorsus desperavit; unde imprudenter à me expectaretur aliquid, cui intellectus omnino acquiesceret. Scilicet difficultas est maxima, combinare simplicitatem DEI cum libertate, seu ens absolute necessarium cum decretis, seu volitionibus contingentibus, aut defectibilibus. Et eadem est ratio de actibus scientiæ mediæ, vel visionis creaturarum absolute existentium, etiam defectibilibus, ut faciliè patet consideranti.

In hoc tamen Theologi communissimè conveniunt, quod volitiones liberæ DEI, vel scientiæ contingentes, non sint realiter adæquatè distinctæ à DEO; cum enim sint actus vitales DEI, adeoque ipsius vita in actu 2do, debent saltem inadæquatè esse intrinseci, adeoque identificati; cum uniri non possint, uti diximus num. 517. & confirmant SS. PP. ex quibus Augustinus tract. 99. in Joannem paulò ante medium scribit. Et ideo non est ista substantia humana verissimè simplex, cui non hoc est esse, quod nòsse; potest enim esse, nec nòsse: at illa Divina non potest; quia id, quod habet, est: ac per hoc non sic habet scientiam, ut aliud illi sit scientia, qua scit, aliud essentia, qua est, sed utrumque unum est. Accedit, quod DEI

volitio, & scientia debeat dari ab æterno; nihil autem à DEO distinctum ab æterno detur, ut habetur ex primis statim S. Scripturæ verbis: *In principio creavit DEUS cælum, & terram*: quæ ab omnibus ita exponuntur, ut nihil creatum detur ab æterno: item ex Concilio Rhemenſi contra Gilbertum Porretanum præſente Eugenio III. ubi dicitur: *Credimus, ſolum DEUM, Patrem, & Filium, & Spiritum Sanctum æternum eſſe, nec aliquas omnino res, ſive relationes, ſive ſingularitates, vel unitates dicantur, & huiusmodi alia à DEO eſſe, quæ ſint ab æterno, & non ſint DEUS.*

Arriaga quidem videtur velle, iſta eſſe tantum verba S. Bernardi: at quamvis Otto Friſingenſis id aliquo modo videatur aſſerere, aliter tamen habet Goſſfridus in vita S. Bernardi, de quo videri poteſt Severinus Binius *tom. 3. Conciliorum part. 2da. in editione Colonienſi fol. 1334.* Eſt inſuper hæc receptiſſima Theologorum doctrina, ſolo fortè excepto Cajetano, quem tamen alii aliter explicant. Quæſtio igitur tantum eſſe poteſt, an volitiones Divinæ contingentes (& idem eſt de intellectionibus) ſint adæquatè intrinſecæ DEO, adeoque adæquatè identificatæ: an verò tantum inadæquatè, ita, ut præter eſſentiam Divinam involvant pro conſtitutivo aliquid aliud, quod communiter vocatur complementum extrinſecum.

§ 19. Ribadeneira (teſte Gormaz *de DEO n. 787.*) reſert *diſp. 15. de voluntate DEI.* quindecim diverſas ſententias, Izquierdo *tract. 10. de DEO diſp. 31. quæſt. 4. num. 82.* ad quinque claſſes reducit omnes hæc de re diverſas opiniones. Gormaz adhuc preſſius *diſp. 14. ſect. 1.* ad quatuor claſſes reducit omnes hæc de re diverſas opiniones. Prima eſt dicentium, volitionem DEI eſſe ens accidentale, creatum, DEO adjectivè unitum, quo Divina voluntas denominetur contingenter volens, ſicut Perſona Verbi denominatur adjectivè unita humanitati Chriſti per unionem hypotaſticam. Sed, cum nihil creatum poſſit eſſe ab æterno *ex num. 518.* DEUS autem ſit ſciens, & volens ab æterno, non autem unitus ab æterno humanitati, hæc ſententia, vel ex hoc ſolo, non poteſt ſubſiſtere.

Altera eſt quorundam, adſtruentium entia diminuta, ſeu purè denominativa, quæ neque ſint ſimpliciter identificata cum DEO, neque ſimpliciter diſtincta, quamvis ſint ante operationem intellectus diſtincta diſtinctione diminuta, uti etiam identificata identitate diminuta. Sed iſtæ entitates diminutæ, mediæ inter realiter tales, & præciſè in conceptu tales, nec ſimpliciter identificatæ, nec ſimpliciter diſtinctæ, in noſtris ſcholis dudum exulare juſſæ ſunt, utpote imperceptibiles. 2dò. Vel talis entitas eſt ſimpliciter DEUS, vel non eſt DEUS: ſi eſt DEUS, tunc non eſt opus dicere ens diminutum, ſed erit realiter ens perfectiſſimum, quamvis denominativè, vel terminativè contingens, de qua ſententia poſtea: ſi non eſt DEUS, debet admitti, quòd aliqua creatura ſit ab æterno; qua ratione hæc ſententia coincidit cum prima, modò impugnata. Confirm. Hæc entitas, vel habitudo, non eſt ſimpliciter identificata cum DEO: ergo non eſt vera hæc propoſitio: *Hæc entitas eſt DEUS*: adeoque vera eſt ejus contradicторia: *Hæc entitas non eſt DEUS*: ſed quidquid aliquid eſt per

ſtatim, & non eſt DEUS, eſt creatura: ergo hæc entitas eſſet creatura ab æterno. Rurſus, vel talis entitas poteſt deficere: & actus contingens DEI etiam poterit deficere; quòd tamen iſti Authores videntur nolle: vel non poteſt deficere: & actus DEI contingentes confundentur cum neceſſariis.

§ 20. Itaque controverſia maximè ſolet eſſe circa reliquas duas opiniones, quarum una actum contingentem DEI vult inadæquatè tantum identificatum DEO, ita, ut præter eſſentiam DEI involvat adhuc creatum complementum: e. g. decretum liberum creandi mundum præter eſſentiam, aut voluntatem Divinam neceſſariam involvit adhuc aliquid aliud creatum: in quo tamen aſſignando Authores iſti variant, dum alii ipſum mundum, alii actionem productivam mundi, alii aliquam aliam entitatem modalem adſtruunt. In hoc tamen ſatis communiter conveniunt, quòd iſtud complementum aſſerant, non eſſe neque partialiter formam, vel quaſi formam volendi, ſed tantum eſſe applicationem formæ ad denominandum hoc potiùs, quàm aliud objectum volitum: formam autem adæquatam dicunt eſſe volitionem DEI neceſſariam.

Ultima verò, ſeu quarta opinio, aſſerit, quòd volitiones DEI liberæ ſint adæquatè identificatæ cum DEO, ita tamen, ut, licèt DEUS neceſſarius ſit, volitiones tamen illæ deficere poſſent, non quidem conſequenter, ſeu ex ſuppoſitione, quòd jam exiſtant: ſed antecedenter in primo ſigno libertatis Divinæ in actu æmo: & quidem in hoc ſigno tantum deficere poſſent terminativè, non verò eſſentialiter, hoc eſt, ſecundum aliquam terminationem, formalitatem, virtualitatem, habitudinem, reſpectum (quæ hic ſunt ſynonyma) non verò ſecundum eſſentiam: eo ferè modo, quo Filiatio Divina eſt realiter identificata cum natura Divina, ita tamen, ut, licèt natura Divina non ſit producta, tamen Filiatio ſit producta: & hinc juxta hanc ſententiam admittitur in libertate Divina myſterium ſimile myſterio SS. Trinitatis. Utrique difficultates ſunt maximæ. Quia tamen aliquid dicendum eſt, ſit

ARTICULUS II.

Quid in hac quæſtione dicendum videatur.

§ 21. Videtur interim, donec clarior lux caliginem iſtam diſcutiat, dicendum, actus contingentes DEI eſſe adæquatè identificados cum DEO. ita Aldrete *tom. 2do diſp. 9. ſect. 4. n. 1.* & Authores plurimi citati ab Izquierdo *tract. 10. de DEO diſp. 31. quæſt. 4. num. 95.* quibus ipſe accedit, & poſtea acceſſere adhuc alii multi, ut Gonetius, Eſparza, Antonius Perez, Comptonus, Haunoldus, Illſung, Ulloa, Viva, Gormaz, & apud hunc adhuc alii necdum ab Izquierdo allati: & poſſent addi adhuc inſignes Recentiores in hac noſtra, & Dilingana Academia hanc ſententiam amplexi: quamvis non negem, etiam oppoſitam magna authoritate firmari. Videtur tamen ſententia noſtra conformior Angelico; nam *quæſt. 6. de verit. quæ eſt*